

Tisztelgés Magyar László emlékművénél

A Magyar László Bicentenáriumi Emlékbizottság és a Magyar család jelenlévő képviselői! Hölgyeim és Uraim! Kedves Barátaim!

A Magyar László Bicentenáriumi Emlékbizottság nevében nagy tisztelettel és barátsággal köszöntöm Önöket. A mai tisztelgés Magyar László emlékművénél kiemelkedő állomása megemlékezéseinknek.

Amikor ez év tavaszán Magyar László tisztelői, munkásságának kutatói elhatároztuk, hogy méltóképpen emlékezünk meg az utazó, Afrika-kutató, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja születése 200. évfordulójáról, könnyen találtunk szándékunkhoz támogatást. Alakuló ülésünkön 2018. június 29-én az ELTE BTK Portugál Tanszékén résztvettek a Magyar Tudományos Akadémia, az Afrika Albizottság, a Könyvtár és Információs Központ, a budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem, a szombathelyi Savaria Egyetemi Központ,

a Történeti Intézet, a Portugál Tanszék, az érdi Magyar Földrajzi Múzeum, a Magyar Afrika Társaság, a Magyar Afrika Tudástár, Magyarország Külgazdasági és Külügyminisztériuma, Angola és Portugália budapesti nagykövetsége, a Göncz Árpád Alapítvány és a Magyar László Baráti Kör képviselői. Csatlakozott a Vas Megyei Közgyűlés, Szombathely városa, a Magyar Néprajzi Társaság, a Magyar Néprajzi Múzeum. Az Emlékbizottság elnöki tisztét Dr. Klinghammer István akadémikus úr vállalta el, aki maga is foglalkozik Magyar László munkásságával.

A nagyobb megemlékezések sorát október 16-án Érden a Magyar Földrajzi Múzeum nyitotta. Köszöntőt mondott Lizeth Nawanga Satumbo Pena, az Angolai Köztársaság magyarországi nagykövete, T. Mészáros András Érd polgármestere, magam az Emlékbizottság nevében. Az előadások: Monsignore Germano Penemote, az Apostoli Nunciatura (a Vatikán budapesti diplomáciai képviselője) első tanácsosa: Az ovawambo-ovakwanyama nép – Magyar László 1852. évi látogatása, Kubassek János múzeumigazgató: Magyar László életműve a geográfia szempontjából, Sebestyén Éva: néprajzkutató: Újabb kutatások Magyar László írásairól, Tilcsik György történész, levéltáros: Magyar László szülőháza – egy szombathelyi legenda megszületésének okai és körülményei, Dr. Víg Károly igazgatóhelyettes, Savaria Múzeum: A szombathelyi Magyar László emlékmű, Fluck Dénes mérnök, Magyar László apaági leszármazottja: Magyar László dokumentumok a család birtokában, Rákóczi István tanszékvezető, ELTE portugál tanszék: Csak tiszta forrásból – Magyar László és Ozoró hercegnő szerelmes története, Nemerkenyi Zsombor térképész: Magyar László térképészeti tevékenysége Délnyugat-Afrikában, Szilasi Ildikó Hermina: Angola ma – Magyar László nyomdokain tett utazás személyes tapasztalatai, Biernáczy Szilárd, Magyar Afrika Tudástár: Magyar László és Mungo Park, Szónoky Miklós ny. egy. docens SZTE Földtani Tanszék: Magyar László ásványtani és földtani megfigyelései, Vajkai Zsófia néprajzkutató: Magyar László alakja az ifjúsági irodalom tükrében, Fehérné Keserű Katalin igazgató, Magyar László Gimnázium, Dunaföldvár; Magyar László emléke Dunaföldváron – a névadó

hagyományápolásának pedagógiai vonatkozásai, Dr. Dobó István polgármester, Öttömös: Magyar László emléke Öttömösön, Lendvai Tímár Edit muzeológus: A mese, az alkotó játék és a grafikus interpretáció módszereinek alkalmazása a Magyar László kiállításban.

November 13-án a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárában volt emlékülés és kiállítás. Köszöntőt mondott Gaálné Kalydy Dóra az MTA Könyvtár és Információs Központ főigazgató-helyettese és Lizeth Nawanga Satumbo Pena, nagykövet asszony. Előadások: Sebestyén Éva: Magyar László történeti és néprajzi kutatásai, Kubassek János: Magyar László életműve a tudomány mérlegén - a geográfia nézőpontjából. Az életmű kutatóinak érdemei (Hunfalvy János, Thirring Gusztáv, Krizsán László, Judith Listowel, Fodor Istvánnyelvész), Mázi Béla történész, az MTA KIK Kézirattár nyug.főmunkatársa „Megalakult 1830 - Újra megerősített 1858” A Magyar Tudományos Akadémia az 1850-es években, Maciel Santos történész, a Portó-i Egyetem Afrikai Kutatási Központ kutatási programvezetője: The partners of the sertanejos in Angola - the peasant traders, Homonnay Géza, a Magyar Filatéliai Tudományos Társaság elnöke, Luis Frazão, filatelista, a Portó-i Egyetem Afrikai Kutatási Központ kutatója: László Magyar's correspondence with his family in Hungary: a peculiar postal history, Horváth József hajóskapitány, TIT Hajózástörténeti, Modellező és Hagyományőrző Egyesülete: Horváth-Magyar László, a tengerész, Fluck Dénes: Magyar László emléke a családban és a Magyar leszármazottak között, Nemerkenyi Zsombor és Bartos-Elekes Zsombor (docens, Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár): Magyar László földrajzi felfedezései - Thirring Gusztáv és napjaink térképészeti elemzéseinek tükrében. Sárkány Mihály, szociálintropológus, intézeti senior kutató, MTA BTK Néprajztudományi Intézet: Magyar László néprajzi kutatásainak értékelése, Czirok Dénes filatelista, MABEOSZ: Hozzászólás Magyar László postai küldeményeinek elemzéséhez. Az egész rendezvény megszervezéséhez elengedhetetlen volt Babus Antal, az MTA Kézirattára osztályvezetőjének értékes segítsége.

Emlékeztek rá Dunaföldváron és Öttömösön is, ahol szintén magukénak tekintik Magyar Lászlót. Itt pedig, szülővárosában, ahol a Berzsényi Dániel Könyvtárban az MTA Vas Megyei Tudományos Testülete, a Vas Megyei Honismereti Egyesület és a Vasi Múzeumbarát Egylet szervezésében egy hónapja már volt egy nagyszerű rendezvény, most ezzel az aktussal ér véget az ELTE Savaria Egyetemi Központjának „Magyar200” nemzetközi konferenciája, amely ismét sok új vagy kevésbé ismert részletét villantotta fel Magyar László életének, kutatóútjainak. Ennek résztvevőit most nem sorolom fel, itt állnak körülöttem.

Reményeink szerint ez nem az utolsó állomás. Angolában és Portugáliában is lesznek majd megemlékezések, kiállítások. Emlékbizottságunk további kutatásokat ösztönöz Magyar-dokumentumok feltárására itthon, ill. a luandai és a lisszaboni levéltárakban. Folytatni kívánjuk Magyar László munkáinak, levelezésének magyar és idegen nyelvű és térképeinek hasonmás kiadását, hogy a jeles Afrika-kutató nemzetközi szinten is elnyerhesse méltó helyét. Mindannyiunk nevében köszönetet mondok kétnapos rendezvényünk fáradhatatlan, minden részletre ügyelő vendéglátóinak, Németh István rektorhelyettes úrnak és Bárcziné Lenkai Nóra irodavezető asszonynak. Emlékezzünk most Havas Antal százharminc éve kiadott elbeszélő költeménye soraival Magyar Lászlóra:

*„Aki fölládozza jólétét, nyugalmát,
Aki mintaképpül választván a hangyát:
Meghiúsult tervét százszor újrakezdi
És céljáért küzdve nem tud elcsüggedni;
Mert új erőt merít minden küzdelemben.
Ily ember volt Magyar, tiszta, szilárd jellem.”*

E szavakkal hajtok fejet Magyar László emlékműve, élete és példája előtt. Köszönöm, hogy meghallgattak.

Dr. Gulyás András ny. nagykövet
a Magyar László Bicentenáriumi Emlékbizottság titkára
Szombathely, 2018. november 15